

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 186/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., P., zastúpenej advokátom JUDr. J. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaniach vedených pod sp. zn. 30 Cb/27/2011 a sp. zn. 35 Cb/3/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „odporca“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného

súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 30 Cb/27/2011 a sp. zn. 35 Cb/3/2011.

Sťažovateľka okrem iného uviedla, že „Táto sťažnosť smeruje proti dvom konaniam pred Okresným súdom Bratislava I, vedenými pod samostatnými spisovými značkami (35 Cb 3/2011 a 30 Cb 27/2011). Tieto konania však spolu úzko súvisia, a pre lepšiu prehľad ich uvádzame samostatne.

Dňa 10. 1. 2011 bol Okresnému súdu Bratislava I doručený návrh právneho zástupcu spoločnosti P., a. s., na rozhodnutie o námietke nedostatku právomocí rozhodcovského súdu (sp. zn. 35 Cb 3/2011) podľa § 21 ods. 4 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ktorý podal navrhovateľ ešte ako žalovaný v tom čase v prebiehajúcom rozhodcovskom konaní.“.

Ďalej sťažovateľka poukázala na to, že „V návrhu na rozhodnutie o námietke o nedostatku právomoci rozhodcovského súdu (35 Cb 3/2011) navrhovateľ iba spochybňuje platnosť rozhodcovskej doložky presne tak, ako to robí v samotnej žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku (30 Cb 27/2011). Máme za to, že týmto postupom sa žalobca snaží len o oddialenie vytýčenia pojednávania vo veci samej a takáto námietka je účelová a nedôvodná.

Vzhľadom na našu obavu, že by mohlo dôjsť k sťaženiu výkonu exekúcie (prechod aktivít spoločnosti P. na spoločnosť P..., a. s., ktorá je držiteľom licencie na podnikanie v energetike, predsedom predstavenstva oboch spoločností je Ing. P. B.), sme žiadali, aby súd námietku nedostatku právomocí rozhodcovského súdu (sp. zn. 35 Cb 3/2011) zamietol a čo najskôr vytýčil termín pojednávania vo veci žaloby žalobcu P., a. s., proti žalovanému M. s. r. o., o zrušenie rozhodcovského rozsudku (sp. zn. 30 Cb27/2011).

Do dnešného dňa v tejto veci súd nerozhodol, nebolo vytýčené pojednávanie, ani nás súd neinformoval o ďalšom postupe alebo nevyhnutnosti vykonania ďalších úkonov, či už zo strany účastníkov konania alebo súdu.“.

Napokon sťažovateľka uviedla, že „Ako už bolo spomenuté vyššie, medzičasom podal navrhovateľ v tejto veci žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku (sp. zn. 30 Cb 27/2011)

zo dňa 31. 3. 2011 (doručená Okresnému súdu Bratislava I dňa 4. 4. 2011). Jej súčasťou bola aj žiadosť o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozhodnutia, ktorej súd bez náležitého odôvodnenia vyhovel.

Súd si v plnej miere osvojil tvrdenie žalobcu, že rozhodcovský rozsudok ohrozuje jeho majetkové práva a hospodárske aktivity. Sú to len všeobecné tvrdenia, ktorých relevanciu navrhovateľ nijako nedokázal a môže ich na svoju účelovú obranu použiť každý podnikateľ. Navyše súd akoby si neuvedomoval, že predmetom rozhodcovského rozhodnutia bolo nezaplatenie dlžnej sumy vo výške 197.520,96 EUR zo strany navrhovateľa za dodávku elektriny v dohodnutom množstve a dohodnutým spôsobom a škoda vo výške 309.358,80 EUR, ktorá vznikla spoločnosti M. s. r. o., v súvislosti s neprevzatím dojednaného objemu elektriny navrhovateľom. Subjekt, ktorý spôsobil porušenie záväzku neplnil riadne a včas dnes tvrdí, že riadne zaplatenie dlžnej sumy ohrozuje jeho majetkové práva. Pri tomto absurdnom tvrdení akoby by sa pozabudlo, že je to práve spoločnosť M. s. r. o., ktorej majetkové práva boli porušené a bola jej spôsobená škoda.

Vzhľadom na to, že súd vo veci po dlhší čas nič nekonal, na základe žiadosti o informáciu o stave konania, nám bola zo strany súdu doručená odpoveď zo dňa 12. 1. 2012, že v tejto je veci je potrebné uskutočniť prvotné procesné úkony.

Do dnešného dňa, teda ani po uplynutí 20 mesiacov od začatia konania, nebolo vytýčené pojednávanie v tejto veci. “

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava I, Záhradnícka 10, 812 44 Bratislava, tým, že v dôsledku svojej nečinnosti nekonal vo veci č. k. 30 Cb 27/2011 a veci č. k. 35 Cb 3/2011 porušil základné práva na súdnu a inú právnu ochranu spoločnosti M. s. r. o..., upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov upravené v § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I, Záhradnícka 10, 812 44 Bratislava, zakazuje pokračovať v porušovaní práva spoločnosti M. s. r. o..., na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky vysloveného v bode 1 výroku tohto rozhodnutia...“

Ďalej sťažovateľka navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € a tiež úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide v prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že namietaným rozhodnutím všeobecného súdu alebo postupom, ktorý predchádzal jeho

vydaniu, nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím všeobecného súdu alebo postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 30 Cb/27/2011 a sp. zn. 35 Cb/3/2011

Pokiaľ ide o sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že skutkovým stavom, ktorým sťažovateľka zdôvodňuje porušenie označeného základného práva, je celková nečinnosť okresného súdu v namietaných konaniach. V systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, tempo a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Aj podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, ibaže by namietané porušenie tohto základného práva dosahovalo takú intenzitu, že by s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07). V danom prípade však podľa názoru ústavného súdu, ako už bolo uvedené, o takýto prípad nejde.

Okresný súd sa neodmietol zaoberať návrhmi, pri prerokovávaní ktorých má sťažovateľka procesné postavenie odporcu. Napriek tomu, že v namietaných konaniach nemožno vylúčiť zbytočné prietahy, ich doterajší priebeh ani ich doterajšia dĺžka zatiaľ

nesignalizujú možnosť prijatia záveru, že v danom prípade by mohlo ísť o *denegatio iustitiae*.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb/27/2011

Ústavný súd zo sťažnosti, resp. z odpovede podpredsedníčky okresného súdu z 20. novembra 2012 na sťažnosť právneho zástupcu sťažovateľky z 19. októbra 2012 zistil, že doterajší priebeh konania vedeného pod sp. zn. 30 Cb/27/2011 bol po doručení návrhu okresnému súdu 4. apríla 2011 takýto:

„Dňa 20. 04. 2011 súd uznesením č. l. 65 návrh navrhovateľa odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku sp. zn. Rsp V-102/2010 zo dňa 25. 02. 2011.

Dňa 13. 05. 2011 bolo súdu doručené odvolanie odporcu voči uzneseniu súdu zo dňa 20. 04. 2011.

Dňa 17. 05. 2011 súd zaslal odvolanie odporcu na vedomie PZ (právneho zástupcovi, pozn.) navrhovateľa.

Dňa 10. 06. 2011 súd predložil vec na Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd.

Dňa 27. 07. 2011 bolo súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu.

Dňa 21. 09. 2011 Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd potvrdil uznesenie súdu zo dňa 20. 04. 2011 a dňa 21. 10. 2011 vrátil vec súdu na ďalší postup.

Dňa 14. 11. 2011 súd doručoval účastníkom uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. 09. 2011.

Dňa 05. 03. 2012 bolo súdu doručené podanie odporcu – doplnenie dôkazov.

Dňa 24. 05. 2012 súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo veci samej.

Dňa 13. 06. 2012 bol na účet súdu zaplatený súdny poplatok za návrh vo veci samej.

Dňa 09. 07. 2012 vyzval súd odporcu na vyjadrenie sa k návrhu vo veci samej.

Dňa 10. 07. 2012 bola súdu doručená žiadosť odporcu o vytýčenie pojednávania.

Dňa 21. 09. 2012 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu k návrhu vo veci samej.

Dňa 05. 11. 2012 súd požiadal Rozhodcovský súd Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave o zapožičanie súdneho spisu sp. zn. Rsp V-102/2010. “

Ústavný súd z informácie poskytnutej okresným súdom 20. marca 2013 ďalej zistil, že vyžiadaný súvisiaci spis Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave (ďalej len „rozhodcovský súd“) bol okresnému súdu doručený 31. januára 2013 a okresný súd následne 13. marca 2013 nariadil termín pojednávania na 27. máj 2013.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd na sťažnosť sťažovateľky z 19. októbra 2012 adresovanú jeho predsedníčke náležite zareagoval a prijal v primeranej lehote potrebné opatrenia proti nečinnosti v namietanom konaní. Ako už bolo uvedené, v súčasnosti je vo veci nariadený termín pojednávania na 27. máj 2013. Ústavný súd v nadväznosti na to konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, čo umožňuje ústavnému súdu vysloviť názor, že so zreteľom na stav konania vedeného pod sp. zn. 30 Cb/27/2011 v čase predbežného prerokovania sťažnosti je sťažnosť aj v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v uvedenom konaní zjavne neopodstatnená.

Uvedený záver ústavného súdu vyplýva aj zo skutočnosti, že namietané konanie, ktorého priebeh je v zásade plynulý, netrvá tak dlho, aby bolo relevantne možné v súvislosti s ním uvažovať o zbytočných prietťahoch. S prihliadnutím na to, že súdny spis bol po podanom odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 20. apríla 2011 postúpený Krajskému súdu v Bratislave, kde sa nachádzal od 10. júna 2011 do 21. októbra 2011, predstavuje dĺžka konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 30 Cb/27/2011 necelých dvadsať mesiacov, čo s poukazom na predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu (napr.

IV. ÚS 343/04, IV. ÚS 311/09) odôvodňuje záver, že namietané konanie z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby to umožňovalo po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o zbytočných priet'ahoch. Vzhľadom na to je sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 Cb/27/2011, aj z tohto dôvodu zjavne neopodstatnená.

3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Cb/3/2011

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd stabilne pripomína, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnená podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Účinným právnym prostriedkom nápravy v súvislosti s námietkou zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní je podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04) podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdech.

Zákon o súdech v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Podľa § 64 ods. 3 zákona o súdech „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme

a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil dovtedajší protiprávny stav zapríčinený neprerokovaním veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo sťažnosti, z jej príloh a na okresnom súde ústavný súd zistil, že konanie vedené pod sp. zn. 35 Cb/3/2011, predmetom ktorého je rozhodovanie o námietke nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, začalo 10. januára 2011.

Podpredsedníčka okresného súdu v odpovedi sp. zn. Spr 2261/2012 z 20. novembra 2012 na sťažnosť na prietahy v namietanom konaní podanú advokátom JUDr. J. V. okrem iného uviedla, že *„Vás v súlade s ustanovením § 6 odsek 4 upovedomujem, že v uvedenej časti sa Vaša sťažnosť odkladá v zmysle ustanovenia § 6 odsek 1 písm. c) zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach z dôvodu, že sťažnosť bola podaná inou osobou ako tou, ktorej sa týka, a k sťažnosti nie je priložené úradne osvedčené splnomocnenie na jej zastupovanie podľa ust. § 5 odsek 9 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach. Splnomocnenie na zastupovanie spoločnosti M. s. r. o., vo veci sp. zn. 356 Cb/3/2011 nie je súčasťou ani spisového materiálu veci.“*

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 35 Cb/3/2011 JUDr. J. V. ani iným právnym zástupcom sa v súdnom spise nenachádzalo a bolo doň založené až 12. marca 2013.

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012) na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu v zásade už netrvá v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola už *prima facie* zjavne neprimeraná, čo však v konkrétnych okolnostiach danej veci nemožno podľa jeho názoru bez ďalšieho konštatovať.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti poukazuje na to, že za relevantný a účinný prostriedok nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch nemožno považovať sťažnosť na prietahy uplatnenú JUDr. J. V., pretože v čase jej podania nebola doložená splnomocnením, ktorým by sťažovateľka uvedeného advokáta poverila jej zastupovaním v namietanom konaní.

Napriek tomu, že sťažovateľka bola v konaní pred okresným súdom riadne právne zastúpená, sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy okresného súdu kvalifikovaným spôsobom neuplatnila. Vzhľadom na to, že ústavný súd z obsahu sťažnosti nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľky z dôvodov hodných osobitného zreteľa, sťažnosť v časti týkajúcej sa porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Cb/3/2011 odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti v nej uplatnenými nezaoberal.

Ústavný súd napokon dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu namietaného konania dochádzalo k zbytočným prietahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2013